

Men tak for tilslutningen. Jeg glæder mig til udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 98: Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og våbenloven. (Styrkelse af politiets muligheder for at efterforske alvorlig kriminalitet, konfiskation, øget vidnebeskyttelse og skærpelse af straffen for våbenbesiddelse m.v.).

Af justitsministeren (Bjørn Westh).
(Fremsat 28/11 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Det lovforslag til ændring af straffelov, retsplejelov og våbenlov, som vi har til behandling i dag, tror jeg at vi nok alle hellere havde været foruden. Men det er blevet nødvendiggjort af en ubehagelig og alvorlig udvikling i den organiserede kriminalitet, herunder ikke mindst narkokriminaliteten og den såkaldte rockerkriminalitet.

Vi må desværre erkende, at visse former for kriminalitet gennem de senere år er blevet mere organiseret, mere international, og at nogle af de midler, der tages i anvendelse, er blevet langt grovere. Det er baggrunden for, at regeringen har fundet det nødvendigt at forstærke politiets muligheder for at efterforske disse former for grov kriminalitet.

Resultaterne af overvejelserne har ført til dette forslag, som ud over bedre beskyttelse af vidner også indeholder forslag om bl.a. ændrede muligheder for telefonaflytning, udvidet adgang til at anvende tilfældighedsfund som bevis, adgang til konfiskation af udbytte fra kriminel aktivitet, ændrede regler for ransagning og herunder i visse begrænsede tilfælde at give adgang til hemmelig ransagning og endelig en skærpelse af straffen for våbenbesiddelse.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi i Socialdemokratiet har haft alvorlige overvejelser om flere af disse forslag, herunder ikke mindst om adgangen til hemmelig ransagning, som vi finder er et alvorligt skridt at tage.

Vores overvejelser er imidlertid endt med, at vi kan acceptere, at der gives adgang til at benytte hemmelig ransagning på de afgrænsede områder, som er nævnt i forslaget, og hvoraf vi finder, at § 191 om grov narkokriminalitet er det vigtigste og mest relevante.

I den forbindelse er det vigtigt for os at understrege det regelsæt, som skal være opfyldt, for at en hemmelig ransagning kan finde sted: at de almindelige regler for ransagning skal være til stede, at det skal være af afgørende betydning, at ransagningen skal holdes hemmelig, at retten skal træffe afgørelse om ransagningen, at der altid skal beskikkes en advokat, og at den ransagede skal have besked, så snart det kan ske uden skade for efterforskningen.

Det danske samfund har dels gennem lovgivning og dels ved mange andre initiativer i en årrække søgt at dæmme op for narkoproblemer og den deraf følgende kriminalitet. Senest har Folketinget strammet reglerne ved gentagen handel med narko.

Men vi må erkende, at disse initiativer mest har ført til indgreb over for småpushere og mindre mellemhandlere – ofte mennesker, der selv er misbrugere – hvorimod det har været langt vanskeligere med en effektiv indsats mod de egentlige bagmænd. Her drejer det sig om mennesker, der ikke selv er afhængige af narko, men som helt kynisk udnytter dette marked til at skaffe sig endog meget store økonomiske gevinster.

Også reglerne for, hvornår tilfældighedsfund kan anvendes som bevis i retten, er blevet lempet, men kun under forudsætning af, at retten godkender dette.

Sidst, men ikke mindst finder vi det rigtigt, at våbenloven skærpes, når det gælder besiddelse både af almindelige våben og især af farlige

våben. Erfaringerne har vist, at der cirkulerer helt uacceptabelt mange ulovlige våben, og vi er klar over, at politiet i disse år har gjort en stor indsats for at konfiskere våben også af alvorlig art.

Men forebyggelse af våbentyverier er også vigtig. Justitsministeriet er godt i gang med initiativer, men det er vigtigt at understrege, at både forsvaret og jagt- og skytteforeninger har deres ansvar.

Der er om dette forslag blevet sagt, at det vender den tunge ende opad, og det er en vurdering, vi deler. De nye efterforskningsinstrumenter, der hermed gives, er netop rettet mod de egentlige bagmænd ved narkokriminalitet, men også bagmænd ved anden organiseret grov kriminalitet.

Lovforslag nr. L 98 indeholder også en række forslag til bedre beskyttelse af vidner. Vi er godt tilfredse med, at disse forslag er kommet med, ligesom vi synes, det er en god idé at bede en arbejdsgruppe om at arbejde videre med andre initiativer til forbedret beskyttelse af vidner.

Vi oplever fra tid til anden, at nogle mennesker vægrer sig ved at vidne – for nogle er det velbegrunderet, men for de fleste er det nok mere af ubegrundet frygt for repressalier fra den anklagede og dennes tilhængere. I et retssamfund er det ikke acceptabelt, at vidner ikke vil eller tør stå frem med deres viden, og det er derfor vigtigt at skabe den størst mulige følelse af tryk hos vidnerne. Og det er netop det, der lægges op til med disse forslag, og det har vores fulde støtte.

Som jeg indledte med at sige, finder vi det beklageligt, at visse dele af den grove kriminalitet har udviklet sig således, at det er nødvendigt at skærpe lovgivningen. Men omvendt vil vi ikke stiltiende acceptere, at narkobagmænd og andre organiserede grove kriminelle opererer i vores samfund.

Med dette forslag mener vi, at politiet får en række værktøjer i hænde, som giver dem langt større muligheder i opklaringen af den type kriminalitet. Derfor kan vi støtte forslaget og tilsige det en hurtig behandling.

Birthe Rønn Hornbech (V):

De senere ugers genoplussen af rockerkrigen og de tragiske drab på dørmænd og sagesløse gæster på restauranter sætter dette lovforslag i et særligt nødvendighedslys.

Vi har i Venstre længe efterlyst, ja, vi har fremsat vore egne forslag til en forbedret lov-

givning, der kan styrke politiets muligheder for at efterforske alvorlig kriminalitet, herunder kriminalitet, der begås af grupper.

Vi har yderligere efterlyst udvidet adgang til bl.a. ransagning og telefonaflytning og en væsentlig skærpe af våbenloven. Vi har peget på udvidet adgang til konfiskation, og vi har peget på øget mulighed for at anvende tilfældighedsfund i bevisførelsen. Det må jo for almindelige mennesker forekomme ganske besynderligt, at der skal være begrænsninger for politiets og anklagemyndighedens bevisførelse, hvor beviser allerede er til stede, om end de er kommet til stede ved en større eller mindre tilfældighed. Og vi har peget på forbedrede muligheder for at beskytte vidner.

Vi savner fortsat en lovgivning for politiets agentvirksomhed. Vi mangler fortsat mulighed for, at politiet og fængselsvæsenet kan udveksle oplysninger, og at straffasonere trygt kan afgive oplysninger, uden at disse undergives offentlighed. Vi synes, det haster med en lovgivning på det område.

Men det er klart, at med disse bemærkninger følger det også, at vi er tilfredse med, at der nu særlig sættes ind med efterforskning af voldsforbrydelser og gruppekriminalitet, af fareforvoldelse, men vi ønsker overvejet, om der ikke også skal være en yderligere adgang til varetægtsfængsling.

Generelt ønsker vi en vurdering af, om forslaget er tilstrækkelig præcist, så domstolene ikke kan komme uden om at følge de hensigter, der her lægges op til. Vi har jo gentagne gange set, at domstolene kan være meget træge med hensyn til at rette sig efter Folketingets hensigter, og det er naturligvis alene Folketingets ansvar, at lovene formuleres så præcist, at der ikke hos domstolene efterlades nogen tvivl om hensigt og anvendelse.

Der er altså nærmere områder i lovforslaget, som vi gerne vil diskutere. Der er områder, hvor vi i Venstre ønsker at gå videre, end ministerens lovforslag lægger op til. Der er områder, som vi finder allerede nu bør indarbejdes i lovforslaget, og vi håber ved forhandling med ministeren at kunne få forbedret lovforslaget. Ellers vil vi naturligvis stille vore egne ændringsforslag.

Jeg kan se, at man har gennemgået den bestående lovgivning meget grundigt, specielt med hensyn til at finde muligheder for at dæmpe op for kriminalitet med våben. Det arbejde stemmer godt overens med de synspunkter, Venstre har fremført gang på gang. Vi vil nøje se på, om

disse forslag vil have den fornødne effekt, eller om der bør ske yderligere kriminalisering af besiddelse og anvendelse af våben og sikring af våbendeponer.

Der er i de senere år sket en optrapning med hensyn til besiddelse og anvendelse af våben. Vi vil godt gøre det helt klart: Venstre accepterer overhovedet ikke, at folk render rundt med våben af nogen slags, og enhver anvendelse af våben i forbindelse med forøvelse af kriminalitet bør automatisk medføre en væsentlig strengere straf. Det er ganske enkelt den eneste mulighed for at få sat en stopper for den uheldige livsstil, der breder sig både blandt danskere og udlændinge, at våben i visse kredse nærmest er blevet en del af påklædningen.

Der tales meget om borgernes retssikkerhed. Det er for følelsen af retssikkerhed og tryghed helt afgørende, at borgerne kan færdes frit på gader og stræder og andre offentlige steder uden at skulle være angst for at blive ofre for vold. Ved fastlæggelse af straffe- og retsplejelovgivningen vil der altid være tale om en afvejning af retssikkerheden over for dem, der skal beskyttes, nemlig forbrydelsernes ofre, de lovlige borgere og dermed samfundet, og på den anden side hensynet til den fornødne retssikkerhed over for dem, der forbrøder sig.

Der skal ikke være tvivl om, at vi i Venstre vejer hensynet til ofrene og hensynet til retshåndhævelsen højest. Vi er i Venstre overbevist om, at forbedrede muligheder for at få forbrydelser opklaret har en meget generalpræventiv effekt.

Vi er generelt meget positive over for ministerens forslag, om end vi altså havde ønsket os, at ministeren var gået videre, ligesom det for os er helt uforståeligt, at dette lovforslag ikke er kommet meget tidligere. Men bedre sent end aldrig.

Helge Adam Møller (KF):

Politiet skal have langt bedre muligheder for at efterforske alvorlig kriminalitet. Den holdning har De Konservative længe haft. Desværre er vores forslag på dette område hver gang stemt ned, i maj 1995, så i maj 1996 og sidste gang her i oktober, for 2 måneder siden. Men nu sker der endelig noget, og tak for det.

Det skal jo ikke glemmes, at grove kriminelle såsom rockere, narkobagmænd og internationale bander omfatter personer, som koldsindigt, hensynsløst og asocialt anvender de midler, der er nødvendige for at nå deres mål. Og det er i

det lys, Folketinget i dag skal overveje, hvilke rammer ordensmagten og domstolene skal have i deres virksomhed i kampen for at opklare og bekæmpe forbrydelserne.

Det er en klar konservativ holdning, at vi i Folketinget skal stille midler til rådighed, så landets borgere kan leve trygt og fredeligt og i størst mulig udstrækning beskyttes mod kriminalitet.

Det er også magtpåliggende at fastslå, at bekæmpelse af den grove og den organiserede kriminalitet ikke må medføre, at grundlæggende hensyn til retssikkerheden tilsidesættes. Folketinget skal altså dels tilgodese retssikkerheden og dels sikre, at vi ikke hindrer myndighedernes arbejde med at opklare alvorlig kriminalitet ved at opstille så skrappe krav, at politiet reelt i en række tilfælde må give op. Men disse krav kan også tilgodeses, såvel retssikkerheden som det at give politiet bedre redskaber i deres efterforskning.

Dette er jo demonstreret med de forslag, som Det Konservative Folkeparti tre gange har lagt frem i dette Folketing, og med dette forslag fra justitsministeren, som jo indeholder en række af de elementer og forslag, som Det Konservative Folkeparti tidligere har talt og stemt for, men desværre er blevet stemt ned på.

Vi mangler desværre nogle elementer i dette lovforslag. Vi mangler muligheden for at anvende civile agenter i særlige tilfælde efter domstolskontrol. Vi mangler muligheden for at straffe folk, der afgiver falsk alibi. Vi kan simpelt hen ikke forstå, at der kan være nogle i dette Ting, der kan være imod dette. Det kan da kun være til fordel for de kriminelle. Og at det skulle have noget med retssikkerhed eller retsbeskyttelse af uskyldige mennesker at gøre, har jeg svært ved at se.

Vi mangler også en afskaffelse af den regel, der giver indsatte fanger, kriminelle, ret til aktindsigt og dermed giver dem et godt middel til at terrorisere i fængslerne, således at de ordentlige fanger – i gåseøjne – faktisk ikke kan få en ordentlig tilværelse i fængslerne.

Vi ønsker også, at der i særlige tilfælde – igen selvfølgelig efter en domstolskendelse – skal være mulighed for, at vidner kan afgive forklaring anonymt.

Vi vil forsøge at skaffe flertal for disse forslag under udvalgsbehandlingen, for kommer de med i dette lovforslag, må vi konstatere, at så vil det samlede lovforslag balancere fint mellem hensynet til retssikkerheden og hensynet til at

erkende, at vi i Danmark i dag ikke mere lever på Frode Fredegods tid.

Det er jo nødvendigt at erkende, at retsregler og efterforskningsmuligheder, som var gode nok for en generation eller to siden, ikke slår til i dag, hvis vi vil sikre os, at de stærkeste, de bedst organiserede og de mest hensynsløse kriminelle kan pågribes og dømmes. Og hvem kan være imod det?

Dette forslag har været undervejs i næsten 2 år. Det har været urimelig lang tid. Nu ønsker vi handling, og derfor kan vi tilsige, at forslaget får en hurtig behandling. Vi vil gøre alt, for at det kan vedtages så hurtigt som overhovedet muligt. Det er klart, at en hurtig vedtagelse vil være til stor skade for de kriminelle, men den vil til gengæld være til stor gavn for det store flertal af den danske befolkning, nemlig de lovlige, og derfor ønsker vi en hurtig vedtagelse.

Margrete Auken (SF):

Det, vi står over for her, er jo den dér dobbelt-hed, som vi har, hver gang noget bliver så besværligt, som det er at skulle lave nye retsregler og nye metoder til efterforskning.

Der er ingen tvivl om, at det er en af vores meget vigtige opgaver her i Folketinget at beskytte samfundet, fællesskabet, mod forbrydere. Det bruger vi kræfter på, men det skal foregå på en måde, som er relevant i forhold til forbryderne. Det er ikke altid, jeg er helt sikker på, at de forslag, der er lagt frem i denne sammenhæng, er relevante i forhold til den form for kriminalitet, vi har her, og det synes jeg godt jeg vil have bedre dokumenteret.

Jeg er vidskræmt over at høre, at både den socialdemokratiske og nu altså den konservative ordfører siger, at det her skal gå stærkt. Det kan godt være, at andre har haft tid til at tænke på og arbejde længere med det, men jeg synes, der er en masse ting, der er underbelyst i det, f.eks. relevansen, og også den evige påstand om den store stigning i kriminaliteten vil jeg godt have vendt en gang til i denne sammenhæng, så vi ikke bliver blæst omkuld af presse osv.

Hr. Helge Adam Møller må have mig undskyldt, men når vi andre eller i hvert fald nogle af os andre siger retsbeskyttelse, betyder det, at vi skal sikre, at ingen bliver uskyldigt dømt. Vi kan så have andre former for beskyttelse, politibeskyttelse osv., men retsbeskyttelse betyder, at vi har et samfund, hvor folk ikke bliver uskyldigt dømt. Det er meget vigtigt, at det samfund, vi vil forsvare og beskytte, er værd at forsvare

og beskytte. Det er altså vigtigt, at det ikke selv begynder at ligne en rockerbule; derfor alle vores betænkeligheder.

Vi ser frem til at få høringssvarene, og jeg håber da, vi får tid til at granske dem bare lidt grundigt, inden vi skrider til vedtagelse af indimellem meget omfattende forslag, som jeg synes det her er udtryk for.

Jeg vil dog sige, at vi i hvert fald allerede nu kan sige forholdsvis tydeligt og klart ja til forslagene om skærpelse af våbenloven, og egentlig er vi ret forbløffede over, at det ikke er sket for længe siden.

Jeg kan forstå på en del af det materiale, der er sendt til os, at den har været i omdrejning længe. Man har længe vidst, at den var helt gal, og det er jo ikke bare, fordi der er kludder med hjemmeværnet. Meget tyder på, at der i allerhøjeste grad er kludder med skytteforeningerne og kludder med kontrollen. Hvis det virkelig er rigtigt, at en rocker kan melde sig ind i en skytteforening og så være velforsynet med våben og ammunition, uden at nogen løfter et øjenbryn, synes jeg, at det bør man hurtigt og omfattende gøre noget ved, hvad enten det nu er Justitsministeriet eller politiet, der har et problem. Det har vi i hvert fald alle sammen.

Jeg vil også godt sige om nogle af de andre forslag, at det, der f.eks. står om vidnebeskyttelsen, kan jeg i hvert fald ikke på forhånd se, at vi kan have noget imod. Jeg tror også, det er en god idé at lave flere indenretlige afhøringer, for det lyder, som om det er en tryk måde at gøre tingene på, så vidt jeg kan se på baggrund af det, vi har i øjeblikket.

Efter hvad vi sådan umiddelbart kan se, kan jeg sige, at det her ser velafbalanceret ud.

Jeg vil dog gøre opmærksom på, at hvad angår den første betingelse, der er sat ind, at retten skal afgøre, om der ikke er andre egnede midler, snakkede jeg altså med en dommer, der sagde, at det var betænkeligt, for det kan gøre retten inhabil. De to andre betingelser er ikke af samme art, men den første betingelse, som heller ikke var med i Strafferetsplejeudvalgets betænkning, hvad ministeren gør opmærksom på, er betænkelig.

Så har vi det forvirrende, vil jeg sige, om konfiskationen og det dér. Det er forvirrende, fordi det ikke er helt til at gennemskue, hvad det faktisk er, man foreslår. Laver man omvendt bevisbyrde? Det har jeg personligt ikke noget imod i de her sager. SF har også tidligere foreslået på konfiskationssiden, at vi gør noget ved miljøfor-

brydere. Jeg har heller ikke noget imod, at vi kan få ordentligt fat i den økonomiske kriminalitet. Jeg vil egentlig gerne se, om man har tænkt sig, at vi skal have fat i de dér pæne nålestribede dele af forbryderverdenen og ikke kun dem med rygmærker og truende adfærd. Men vi vil godt have belyst ordentligt, om der faktisk er tryghed i det eller det bare er en ekstra straf, man lægger på, uden at den egentlig har sammenhæng med forbrydelse osv. Det skal vi have helt på det rene, og dér vil vi godt se, granske og drøfte høringsvarene meget.

Vi er altså bekymret over både den øgede adgang til hemmelige ransagninger og den øgede adgang til indgreb i meddelelseshemmeligheden. Vi er opmærksomme på betingelsen med en beskikket advokat og synes, det er en fordel, men vi er ikke sikre på, at det er tilstrækkeligt, og også her ser vi frem til en grundig drøftelse af det.

Endelig er der en enkelt én, som vi både er meget positive og meget negative over for, og det er forslaget om adgang for retten til at udelukke nogle fra at være til stede under en retssag. Det er smadder godt. Men er det ikke lidt betænkeligt, at man kan smide en gruppe ud, bare fordi den sidder og ser ens ud? Prøv at se sådan en hel indvandrerfamilie med mange, der sidder dér med tørklæder om hovederne. Skulle vi ikke have en individuel bedømmelse af dem, så vi er sikre på, at man ikke pludselig siger, at de er ikke rare at have siddende dér, når man vil have folk ud? Man skal have gode grunde til det.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Fru Margrete Auken var inde på begrebet retssikkerhed og retsbeskyttelse, og det er også to nøglebegreber i enhver retspolitisk debat og selvfølgelig også i dette lovforslag.

Men når man diskuterer retssikkerhed, kan man vel også spørge, om det ikke også er den enkelte lovlydige borgers retssikkerhed, man taler om. Er det ikke en menneskeret, at man kan slippe for narkobagmænd og deres ødelæggende stoffer? Er det ikke også en menneskeret at få opklaret disse uhyggelige forbrydelser bl.a. for at forhindre, at forbryderen ikke kan dømmes og derfor frit kan genoptage sin kriminelle virksomhed? Er det ikke også en menneskeret at kunne afgive vidneforklaring uden frygt for vold eller trusler mod sig selv eller sin nærmeste familie?

Jeg mener, vi skal veje alle disse rettigheder og retssikkerhedsgarantier for den lovlydige borger op mod hensynet til dem, som groft har forsyndet sig mod samfundets regler, og for mig er der ingen tvivl om, hvad resultatet bliver. Det bliver på en række områder det stik modsatte af den holdning, som fru Margrete Auken gav udtryk for.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg ved ikke, om der står i nogen menneskerettighedskonvention, at det er en menneskeret at være fri for kriminalitet. Det er sådan set det, hr. Helge Adam Møller siger. Jeg synes, at i vores samfund skal vi gøre, hvad vi kan for at begrænse og bekæmpe det. Jeg tror oven i købet, det er meget forbudt. Men jeg tror ikke, man kan sige, det er en menneskeret ikke at blive udsat for det. Jeg tror heller ikke, det står nogen steder på den måde. Men vi skal gøre, hvad vi kan for at forhindre det.

Men jeg vil godt sige til hr. Helge Adam Møller, at det er faktisk, jeg var lige ved at bruge et meget grimt ord, ikke fair at fordreje vores synspunkter, som om vi har sagt, at vi holder med forbryderne. Det gør vi ikke. Vi holder med samfundet, og med til et godt samfund hører, at folk ikke risikerer at blive dømt uretfærdigt eller blive dømt for noget, der ikke er ulovligt.

Derfor har vi altid de problemer med, at vi kommer til at lave ting, som ind imellem gør det uhensigtsmæssigt for politiet og for anklagemyndigheden. Det ved vi, men det er ikke et tegn på, at vi holder med forbryderne. Det er et tegn på, at vi godt vil have et samfund af en meget høj standard. Det står i vores grundlov, det ligger i den danske tradition, og det fremgår også af store dele af, hvad Det Konservative Folkeparti plejer at mene. Der er ikke tale om nogen holdningsforskelle, medmindre hr. Helge Adam Møller siger: Blæse være med, om vi får dømt folk uskyldigt. Men det tror jeg faktisk ikke hr. Helge Adam Møller siger. Jeg tror ikke, han er sådan. Jeg tror bare, det er en lidt klodset måde, han udtrykker sig på.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

På ét punkt er vi da helt enige: Selvfølgelig skal mennesker ikke dømmes for noget, de ikke har begået, og der skal gøres alt, hvad der overhovedet kan gøres, for at det aldrig sker. Vi er enige nok om det, men kan fru Margrete Auken

pege på bare et eneste af delområderne i dette lovforslag, der vil betyde en større sandsynlighed for det? Man kan nu aflytte en telefon, allerede hvis strafferammen er 4 år, så man eksempelvis kan aflytte folk, der mistænkes for meget grove tyverier af maskingeværer, panserværnsraketter og andet. Hidtil har man ikke med loven i hånd kunnet få nogen kendelse til at aflytte dem.

Er det det, at man kan beskytte vidner lidt bedre, så der er flere vidner, der tør stå frem og afgive forklaring, så vi dermed kan få afsløret en kriminel? Hvis de ikke har noget eller kun rosende at forklare om ham, bliver han jo ikke dømt på grund af det.

Når man læser denne stribe forslag, er det alt sammen noget, der gør det sværere for de kriminelle at slippe for at blive dømt, men ikke en eneste uskyldig vil blive dømt på grund af det her, så jeg kan slet ikke forstå det argument, fru Margrete Auken fremfører.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg vil godt lige føje til, at det hører selvfølgelig også med til et godt samfund, at der er noget, der hedder privatlivets fred. Det tror jeg i øvrigt også De Konservative er enige med SF i. Det er en af grundene til, at vi er meget forsigtige med at give politiet og andre mulighed for at aflytninger, for at spille med og lege kriminel og blande sig i tingene. Det hører også med til det her.

Jeg tror, vi kan få nogle anmærkninger fra Dommerforeningen, som skal forvalte det her. Hvis den pludselig siger, at det materiale, vi sidder med foran os, er anløbet, flosset i kanten, at vi ikke kan være trygge ved det – det vil jeg godt se af hørings svarene – er der altså et problem.

Det ville altså være godt, hvis vi kunne enes sådan stort set hen over feltet om at sige, at vi opstiller to idealer: Et godt, trygt samfund, hvor ikke alle går og stikker næsen i ens sager – jeg tror, hr. Helge Adam Møller er enig med mig i det – og et samfund, hvor man ikke risikerer at blive dømt uskyldigt, hvor vi fastholder princippet om, at det er en katastrofe, hvis det sker, eller hvis man bliver dømt for noget, som måske knap nok er ulovligt.

Bjørn Elmquist (RV):

Det er en ganske omfattende lovpakke, der her lægges på bordet, og det har ikke skortet på kri-

tik specielt fra oppositionspartierne til højre for os i salen over, at det her har været så længe undervejs. Men jeg tror, jeg håber i hvert fald, at når man har sat sig ind i disse ting og de mange detaljerede regler, bemærkningerne og alle de generelle bemærkninger, vil man have fået forståelse for, at disse problemstillinger er så komplicerede og har med så centrale ting i vores samfund at gøre, at man nødvendigvis må tage sig den tid til det, som det har taget. Det klares ikke med beslutningsforslag med 15 tankestreger eller bindestreger og enkeltpunkter.

Jeg mener også, at en ting, der nu må få et andet forløb, er den kritik, vi har været udsat for – især de tre regeringspartier og måske især et af partierne, mit eget – for manglende opbakning til de ønsker, der er hos politiet og i store dele af befolkningen i retning af at effektivisere efterforskningsmidlerne. Der er her ganske væsentlige ting medinddraget, som udruster politiet på en helt anden og langt mere effektiv måde mod en kriminalitet, som det kan være svært at definere på forhånd.

Jeg hørte fru Margrete Auken interessere sig for, om det her nu alt sammen var rockerrelateret og -rettet. Det er muligt, at det ikke er det alt sammen, men vi håber meget i mit parti, at det her vil være med til at gøre det lettere for de danske myndigheder at håndtere den mere raffinerede form for organiseret kriminalitet og egentlig organiseret kriminalitet, som måske venter om hjørnet. Jeg siger udtrykkelig måske, vi kunne jo håbe på, at den kan køre uden om Danmark. Jeg tænker på mafiaen fra det sydlige Europa, måske fra den anden side af Atlanten, og på de mange mere spredte eller ikke helt så målrettede, så smarte måske, så sofistikerede forsøg, som kan komme til os fra Øst.

Jeg har læst et par steder, at Det Radikale Venstre skulle have opgivet at tage forbehold over for dele af forslaget undervejs i vores forhandlinger med de andre regeringspartier. Jeg må jeg sige, at det passer simpelt hen ikke. Det er rigtigt, at vi har haft en række indvendinger, en række bekymringer, en række diskussioner, men jeg må mene og fastholde, at de indvendinger, vi måtte have og have haft, er blevet tilgodeset.

Det har drejet sig om – og det mener jeg vi er endt med – en forsvarlig balance mellem på den ene side politiets forståelige ønsker om at få effektive midler til opklaringen af forbrydelserne og på den anden side de principper, som må og skal herske i et land, der vil kalde sig en retsstat.

Jeg vil godt pege på en ting, som ingen andre har peget på endnu, i hvert fald ikke sådan som jeg har hørt ordførertalerne, og det skal ikke være en kritik.

Der er jo tale om udvidet adgang til telefonaflytning og ransagning, og der er øget brug af tilfældighedsfund. Hvad vi fra radikal side mener er meget vigtigt, er den nyordning, der ved dette forslag lægges op til i retning af indsamling af statistiske oplysninger om disse processuelle indgreb og vel at mærke offentliggørelsen af dem. Vi er i så henseende i Danmark et uland. Det lyder ikke særlig pænt over for udviklingslandene at sige sådan, men der er meget lidt statistik på disse områder i Danmark, og derfor er det let en diskussion i tusmørke eller det, der er værre, når vi drøfter, om der er mange kendelser, om politiet, de udøvende myndigheder altid får den kendelse, de beder om, og om disse dommerkendelser så også fører til det, som var meningen, nemlig opklaringen af forbrydelser.

Jeg skal slutte af med at sige, at der er et par specielle områder, hvor vi for første gang foretager en nærmere lovregulering. Det gælder den udvidede adgang til konfiskation. Vi vil fra mit partis side ikke tale om omvendt bevisbyrde, for vi mener, det har et pønalt – altså et strafferetligt eller straffemæssigt – element. Som nogle også har været inde på, har vi omsider, og måske en af de første gange i verdenshistorien, en sanktion, som vender den tunge ende opad. Hvis man er velhavende og begynder på hashsmugleri eller selskabstømning, skal man være meget forsigtig, hvis man ikke kan dokumentere, hvordan man har erhvervet resten af sin formue. Man kan simpelt hen blive blanket af på grund af en sådan uforsigtighed, altså en lovovertrædelse i form af selskabstømning eller narkohandel.

Også den hemmelige ransagning er ny i lovreguleringshenseende, og her vil vi se meget nøje på de skriftlige høringssvar, specielt fra de instanser, som ikke har været med i udarbejdelsen af disse lovforslag.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Der er en enkelt lille ting, jeg må kommentere i det, hr. Bjørn Elmquist sagde. Den radikale ordfører sagde i starten af sin tale, at nu, når vi har set dette lovforslag nr. L 98 med bemærkninger og paragraffer, må enhver form for kritik af, at det har taget så lang tid, da forstumme, for det er jo kompliceret stof. Det er da rigtigt, at enkel-

te af lovreglerne er kompliceret stof, men man må konstatere, at flertallet af dem overhovedet ikke er komplicerede. Det er banalt arbejde, som kan udføres på nogle få dage i Justitsministeriet.

Man skal heller ikke glemme, at statsministeren sagde, at der ville komme lovforslag på dette område i sidste folketingssamling, og den officielle begrundelse for, at der alligevel ikke kom noget, og som stod på forsiden af Politiken den 7. februar 1996, var jo, at man havde så travlt med at lave et nyt lovforslag om bl.a. Nørrebroulighederne. Så det er viljen, lysten og enigheden, der har manglet. Det er også fair nok, men så sig det dog. Det er ikke embedsmændenes skyld, de havde kunnet lave det her, hvis de havde fået ordre til det.

Tom Behnke (FP):

Den organiserede kriminalitet indtager efterhånden større og større dele af den kriminelle scene. Rockerproblemer, rockerkrig har der været rigeligt af, og specielt her i 1996 har vi jo set, hvordan det kan gå, når først de ryger i totterne på hinanden.

Det er længe side, at handlingsplanen vedrørende organiseret kriminalitet kom fra ministeren, og flere gange har vi fra Fremskridtspartiets side sammen med den øvrige borgerlige opposition rykket for, at den skulle udmøntes i noget mere konkret. Men det skete ikke, og i 1996 blussede krigen mellem rockerne op og blev ganske omfattende. De har været i totterne på hinanden med alverdens former for våben og angreb, og langt om længe lavede regeringen et midlertidigt stop med den såkaldte rockerlov i starten af oktober måned i år.

Fremskridtspartiet advarede på det tidspunkt om, at den lov i sig selv ikke er nok, hvis man vil have varig fred. Vi var enige i, at den kunne bevirke et midlertidigt stop og holde parterne i rockerkrigen lidt i skak i en periode, men bestemt ikke sætte dem skakmat. Der skulle mere til end blot rockerloven. Og desværre fik vi jo ret. Vi ser nu, at krigen er ved at blusse op igen, og det ville vi gerne have været foruden.

Men vi er i Fremskridtspartiet meget glade for det lovforslag, som foreligger her. Vi havde ønsket, at det var kommet på et tidligere tidspunkt, men nu er det her, og det er godt. Vi har læst forslaget meget grundigt igennem for at se de elementer, der ligger deri, og vi er i Fremskridtspartiet overordentlig positive over for forslaget.

Det er jo sådan, at vi laver nogle spilleregler, noget lovgivning, så borgerne har noget at rette sig efter og vi alle kan være her på rimelige vilkår, og samtidig sætter vi politi og anklagemyndighed til at sikre, at spillereglerne bliver overholdt. Men samtidig med det skal vi sikre og fastholde retssikkerheden, det skal der ikke være tvivl om. Vi står i en situation, hvor der skal være balance mellem på den ene side en effektiv opklaring af kriminalitet og på den anden side en garanti for retssikkerheden og privatlivets fred.

De muligheder, politiet og anklagemyndigheden har for at opklare og forfølge kriminalitet, er i det væsentlige reguleret i retsplejeloven, og udviklingen går desværre i en sådan retning, at vi er nødt til at tage fat i retsplejeloven og justere den lidt. Udviklingen i den grove og organiserede kriminalitet går i højere og højere grad i retning af, at der er færre og færre, som begår mere og mere og grovere og grovere kriminalitet. Det nødvendiggør, at vi her i Folketinget tager fat i retsplejeloven og justerer den, så politiet får det nødvendige værktøj til effektivt at kunne efterforske og forfølge kriminalitet.

Justitsministerens forslag indeholder en række elementer, hvoraf det ene er udvidede muligheder for ransagning, herunder i ganske enkelte tilfælde hemmelig ransagning. Det er et forslag, vi støtter meget i Fremskridtspartiet, for det kan jo være nødvendigt, at man på et tidligt tidspunkt får mulighed for at kigge lidt på, hvad det er, der foregår. Det samme gør sig jo gældende, når der er tale om telefonaflytning.

Vi er også i Fremskridtspartiet meget tilfredse med, at hvad enten der er tale om ransagning eller telefonaflytning, kan man – hvis man ved et tilfælde får kendskab til andre ting end lige præcis de specifikke, man gik efter – efterfølgende lade dem indgå i sagen og dømme de pågældende personer for at have været i besiddelse af dem eller have været involveret i det pågældende forhold.

Vi er også glade for det, som i citationstegn bliver benævnt omvendt bevisbyrde. Vi har i Fremskridtspartiet ofte undret os over, at man ikke i højere grad kunne beslægtlægge de meget store pengebeløb, som nogle render rundt med. Hidtil har det været sådan, at politiet og anklagemyndigheden har skullet bevise, at pengene stammer fra en kriminel handling; men det kan jo være ganske overordentlig svært at bevise, hvis ikke man lige præcis har set, da pengene skiftede ejermand. Lad os f.eks. tage en

bistandsklient, der har været på bistand i 5 år og render rundt på Vesterbro og sælger narko og har 30.000 kr. i lommen. Selv om man ikke kan bevise, hvor alle de 30.000 kr. kommer fra, bør det være muligt med denne omvendte bevisbyrde. Det må være rimeligt, at det er den person, der er blevet pågrebet med de meget store pengebeløb i sin varetægt, som skal godtgøre, at pengene er erhvervet på lovlig vis. Det støtter vi meget i Fremskridtspartiet.

Vi er også glade for, at der kommer en forbedret beskyttelse af vidner, også i retssalene, og så er vi glade for stramningen af våbenloven; specielt det element, jeg foreslog for et par år siden, nemlig at man tager en del af våbenloven og gør den til en del af straffeloven på samme måde, som vi har set med loven om euforiserende stoffer, så der i ganske særlig grove sager bliver tale om en straffelovsovertrædelse. Vi tror i Fremskridtspartiet, at det er et af de væsentligste elementer i forslaget, og at det vil have en meget, meget gavnlig effekt over for besiddelse af våben, netop fordi man ophører det til at være en straffelovsovertrædelse.

Jeg ville gerne have sagt meget mere om, hvad vi savner i forslaget, men jeg kan blot sige, at vi helt kan tilslutte os det, Venstre og De Konservative fremhævede som elementer, som mangler i forslaget. Det vil vi tage med i det videre arbejde.

Jette Gottlieb (EL):

Da vores ordfører på området ikke kan være til stede, vil jeg fremføre Enhedslistens synspunkter:

Det forslag, som ministeren kommer med her, har været ventet og imødeset med spænding gennem længere tid, og forventningerne er ikke blevet mindre, mens den såkaldte rockerkrig rasede. Det hævdes, at det var den, der blev taget effektive skridt imod, det var i hvert fald hovedsynspunktet hos rockerlovsforslagets tilhængere i sin tid. Enhedslisten var som bekendt ikke blandt dem, både fordi vi ikke mente, det ville nytte noget med hensyn til de konkrete problemer med utryghed for naboerne til rockerborgene – det var det, der blev brugt som hovedargument – og fordi man pillede ved grundlæggende retssikkerhedsprincipper.

Jeg synes derfor, det er tankevækkende, at der netop i går foregik et rockeropgør, ikke ved en rockerborg, men på åben gade i Valby, hvor to rockere blev ramt af skud. Det er præcis den situation, som vi påpegede ville opstå med ved-

tagelsen af rockerloven. Den flytter utrygheden fra ét sted til et andet, men den fjerner den ikke.

Det foreliggende forslag, som har samme baggrund, nemlig rockeropgøret, har til gengæld meget vidtgående konsekvenser for retssikkerheden. Enhedslisten finder det helt urimeligt at buldre fire meget forskelligartede ændringer til tre forskellige lovkomplekser sammen i ét lovforslag, og vi vil meget stærkt appellere til, at forslaget bliver delt op i delforslag.

Som forslaget ligger, må jeg give den klare melding, at vi ikke kan støtte hovedlinjen i det. Vi mener, det indeholder nogle alvorlige angreb på principper, som hidtil har været grundfæstet i dansk retspraksis, og det vil jeg vende tilbage til senere. Derudover mener vi, at den ideologi, som ligger bag forslaget, peger i retning af en stadig kraftigere udvikling hen imod et kontrolsamfund. Dog vil jeg sige – og det ligger i forlængelse af vores holdning til rockerloven – at vedrørende indsatsen mod den vold, som er fulgt i kølvandet på krigen mellem HA og Bandidos, og spørgsmålet om indgreb over for ulovlig våbenbesiddelse har forslaget fat i en om end kun lille ende, som peger i retning af noget rigtigt.

Vi sagde under rockerlovsdebatten, at vi ville se positivt på en skærpelse af loven for ulovlig våbenbesiddelse. Vi mener, at der er alt for mange våben i vores samfund, lovlige såvel som ulovlige. Efter vores opfattelse bør der ske en drastisk indskrænkning af antallet af disse våben, og de, der er nu, skal registreres. Det skal være muligt at finde ud af, hvor et givet våben befinder sig, og det skal være muligt at finde ud af, hvor et givet våben kommer fra.

Vi har konstateret, at ministeren foreslår, at der vedtages en skarp linje for besiddelse, brug, fremstilling osv. af særlig farlige våben, og på dette punkt er vi enige. Men vi havde gerne set, at man var gået et skridt videre og havde indført en fuldstændig registrering af samtlige våben i landet, at der blev fastlagt skrappe krav til opbevaring af våben, og at det blev forbudt at have våben i private hjem.

Om det samlede forslag vil jeg sige – uden at gå meget langt ind i forslagens enkelte dele – at det efter vores opfattelse repræsenterer en »tough on crime«-retspolitik, som er bragt hertil af en kold og klam vestenvind fra USA og England. Vinder forslaget flertal her i salen – og det er der jo meget der tyder på – vil der være tale om et afgørende skred i helt elementære rets-

principper, som jeg nævnte før. Det vil vise sig med indførelsen af en omvendt bevisbyrde, ved hemmelig ransagning, ved udvidet aflytning og krænkelse af kildebeskyttelsen for den frie presse. Her må Enhedslisten stå helt af, for stik imod hvad der hævdes at være hensigten, vil disse skridt sende utryghedssignaler gennem samfundet, som gør, at folk med rette eller med urette kan føle sig overvåget.

Nu vil nogle måske hævde, at hvis man ikke har begået noget ulovligt, er der ingen grund til at være utryg; men sådan foregår det ikke. Manglende klarhed om, hvad myndighederne må og ikke må, manglende klarhed over, hvor grænserne for et indgreb går, vil efter vores opfattelse være meget utryghedsskabende for borgerne i hverdagen og i værste fald medføre mistillid til politiet.

Efter vores opfattelse skal der være en klar grænse for, hvad borgerne og politiet må, både af hensyn til begge parter og af hensyn til retssikkerheden, som i loven er noget abstrakt, men for den enkelte altid meget konkret. Med dette forslag, bortset fra våbendelen, frygter vi, at banen er kridtet op til utryghed og mistillid mellem borgerne og politiet.

Jeg vil slutte med at gentage opfordringen til, at lovforslaget deles op i sine enkelte bestanddele, og jeg vil arbejde for det i udvalget.

Sonja Albrink (CD):

Jeg behøver vel ikke at fortælle nogen her, at dette forslag berører nogle af de emner, som er meget væsentlige for CD.

En ting er, at det er af altafgørende betydning, at vi har nogle love og regler, som forebygger kriminaliteten. Det gælder selvfølgelig om at have et ordentligt forebyggende arbejde og nogle reaktioner, som er så afskrækkende, at man tænker sig om mere end én gang, før man kaster sig ud i kriminalitet. Men mindst lige så vigtigt er det at have et politi og et retsvæsen, som er i stand til at opklare og pådømme den kriminalitet, som alligevel bliver begået. Ellers hjælper det jo ingenting at have fastsat nogle nok så gode sanktioner, og derfor er det også med stor tilfredshed, at CD kan give sin opbakning til dette forslag.

Justitsministerens forslag sikrer politiet nogle ordentlige redskaber i det vanskelige opklaringsarbejde, som oftest skal ske i de meget lukkede kriminelle miljøer. Når man arbejder med de ting, må man selvfølgelig afveje modsatrettede hensyn over for hinanden, og det mener jeg er gjort fint i dette forslag.

Det er ikke i nogens interesse at beskytte telefonhemmeligheden, når der er tale om efterforskning af grove forbrydelser som f.eks. grov vold. Telefonaflytning er et nødvendigt redskab i politiets efterforskning, og hvis man fortalte de pågældende, at man telefonaflyttede dem, ville betydningen heraf selvfølgelig gå fuldstændig tabt. Det behøver man ikke være den store fagmand for at kunne indse.

Det samme gælder for ransagningen, hvor formålet med ransagningen i f.eks. en narkosag kan gå fuldstændig tabt, hvis den ikke sker i al hemmelighed. Derfor er det et stort fremskridt, at politiet nu i helt specielle sager kan lave en sådan hemmelig ransagning.

Men efterforskningen og pådømmelsen af forbrydelsen kræver også andet og mere end bare bedre efterforskningsinstrumenter for politiet. Det forudsætter også, at de vidner, som har overværet en forbrydelse, kan og vil sige noget til politiet og i retten. Derfor er forslaget om vidnebeskyttelse i retssalen godt og forhåbentlig nok til at fjerne frygten for hævn fra de personer, som vidnerens udsagn kan skade.

Det er ikke ret længe siden, at en person, som blev anholdt med en skarpladt pistol på gaden, i praksis ikke blev varetægtsfængslet. Det er der heldigvis blevet rettet op på, men straffen er stadig så lav, at mange åbenbart gerne vil tage risikoen. Det er galt nok at have en pistol liggende hjemme i skuffen, men når man bliver taget i byen med den i inderlommen, er der ingen, der skal være i tvivl om, hvad formålet kan være. Derfor er det også rigtigt at stramme op på dette område. Man må så håbe, at skærpelsen af loven også vil have en forebyggende effekt.

Det er CD's håb, at de muligheder, der ligger i dette forslag, kan hjælpe politiet i indsatsen mod den grovere og stadig mere professionelle kriminalitet. Og jeg har forstået, at netop de ting, som ligger i dette forslag, har stået blandt de højest prioriterede på politiets ønskeseddel.

Jeg håber derfor, at vi kan få en hurtig udvalgsbehandling, så reglerne kan træde i kraft som planlagt pr. 1. februar næste år.

Jeg kan varmt støtte forslaget fra justitsministeren.

Poul Nødgaard (DF):

Efter Dansk Folkepartis opfattelse skulle det her lovforslag have foreligget for længst. Nu er det her, og så må vi glæde os over i dag, at det, som befolkningen jo faktisk har sukket efter i årevis, nu endelig ser dagens lys.

Og hvad indeholder forslaget så? Det skal jeg ikke gennemgå, men bare to vigtige elementer i forslaget. Det ene er politiets rolle. De får nu nogle muligheder for ransagning, telefonaflytning osv., og der er jo ingen tvivl om, at det vil politiet kun gøre i de tilfælde, hvor de skønner, at det er meget nødvendigt.

Men også den bedre beskyttelse af vidner synes jeg fortjener et par positive ord med på vejen. Det har været meget sørgeligt at se, hvorledes det de senere år har udviklet sig her i landet med hensyn til vold – bl.a. anført af rockerne, som vi har set på det seneste. Men også gadevolden synes jeg ikke, man må have lov at glemme i dag, hvor vi behandler det her forslag, netop den gadevold, der ofte har betydning, at helt fuldstændig sagesløse mennesker har været ofre for voldsmænd og endda har kunnet se deres gerningsmand på fri fod få timer efter at have været taget for den pågældende forbrydelse.

Så vil jeg sige noget omkring befolkningen. De er trods alt, når det kommer til stykket, ikke uvæsentlige elementer i lovforslaget her. Det er dem, der har rystet på hovedet over, at et flertal her i Folketinget nu igennem mange år har blokeret for, at man kunne få et sådant lovforslag på bordet.

Og jeg ved ikke, hvad der er sket med den socialdemokratiske fru Dorte Bennedsen eller den radikale hr. Bjørn Elmquist. Om de selv er kommet på andre tanker i retsspørgsmålet, eller om de har fået vreden armen om i deres respektive folketingsgrupper, for når man nu i dag hører deres fine ordførertaler om lovforslaget, så stemmer det i hvert fald ikke overens med det, de hidtil har stået for, når jeg har hørt dem tale her i Folketinget. Jeg tror, det var den konservative ordfører, som helt korrekt fremførte, at disse partier, bl.a. Socialdemokratiet, De Radikale, og vi kan tage SF med, har været totalt afvisende over for de retsforslag, der har foreligget i Folketinget de seneste par år.

Men når nu lovforslaget vedtages, og det bliver det jo, det kan man høre på de mange udmærkede indlæg, der har været, så skal loven føres ud i livet, og det er jo en helt anden sag. Det er jo med andre ord sådan, som vi i hvert fald i Dansk Folkeparti forstår det, at så står politiet med en lov i hånden, der giver dem mulighed for at gøre de ting, der står i loven.

Og dér er jeg så noget spændt på, hvad der sker, for så skulle det ikke undre mig, om både hr. Bjørn Elmquist og fru Dorte Bennedsen og

fru Margrete Auken og alle de dér, lige så snart politiet bare lige løfter lidt af fligen for loven og gør nogle ting, sikkert er ude på gaderne igen for at drøne politiet ned, sådan som vi så tit har set det.

Det, jeg synes, vi har brug for i Danmark, er, at politiet får den opbakning, som vi her i Folketinget har mulighed for at give det. Og det vil sige, at når vi vedtager et lovkompleks, så har vi søreme også bare at være positive over for det, når de så en gang imellem griber til at tage de lovparagraffer i anvendelse, som der nu engang er.

Vi vil tilsige det her lovforslag en hurtig behandling igennem Folketinget. Der er selvfølgelig en del arbejde nu, formentlig i Retsudvalget, hvor jeg ikke selv sidder, men det er der så andre fra mit parti, der gør. Så vi vil i hvert fald være meget interesserede i at være med til at gennemføre lovforslaget hurtigst muligt.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Ja, det er såmænd ikke hr. Poul Nødgaards fuldstændig udokumenterede påstand om, hvem der drøner politiet ned – for nu at citere ordret – der kalder mig på talerstolen, for man bliver efterhånden vant til lidt af hvert. Det orker jeg simpelt hen ikke at beskæftige mig med – så udokumenteret, som det er.

Nej, det var det, hr. Poul Nødgaard sagde om, at bl.a. vi i Det Radikale Venstre gentagne gange har afvist forslag fra De Konservative, som vi nu går ind for. Det har heller intet på sig. I mit ordførerindlæg talte jeg om de ukvalificerede beslutningsforslag, der simpelt hen indeholdt nogle tankestreger med op til 15 punkter, eller hvor meget det var. Det er sådan nogle overfladiske forslag, vi har afvist, og nu har vi fremlagt noget helt andet ganske gennemarbejdet med Justitsministeriets store hjælp selvfølgelig. Men der har også undervejs været politisk stillingtagen, som skulle foretages, når man er en trepartiregering.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Mig bekendt har hr. Bjørn Elmquist nu siddet i Folketinget i et par år i hvert fald, og så kunne jeg spørge mig selv: Hvad har hr. Bjørn Elmquist ydet for at få det lovkompleks op at stå, før han er blevet presset af de borgerlige partier?

Hr. Bjørn Elmquist så tværtimod hellere en lempelse af hele den danske retspolitik. Når

man hører hr. Bjørn Elmquist tale på gader og stræder, så er det, der gang på gang kommer til udtryk, at hr. Bjørn Elmquist går ind for den dér lallende retspolitik, og jeg er lige så sikker som amen i kirken på, at det ikke er med hr. Bjørn Elmquists gode vilje, at det her lovforslag er fremsat. Det er hr. Bjørn Elmquist blevet mere eller mindre tvunget til.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Ja, det er mit sidste indlæg i denne her debat, for jeg vil ikke ned på det lallende niveau, som hr. Nødgaard straks trækker den ned på.

Vi har forhandlet seriøst og kvalificeret igennem lang tid om disse ting, slet ingen tvivl om det, og vi er ikke nødtvunget trukket med til at fremsætte det her lovforslag.

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Jeg vil gerne takke for en positiv modtagelse af et meget stort og vigtigt lovforslag.

Fru Dorte Bennedsen brugte udtrykket, at man hellere ville have været foruden. Det synes jeg er meget rigtigt sagt, for vi ville vel alle sammen gerne bo i et samfund, hvor der ikke var behov for at foretage det, vi nu skønner, der er behov for. Her kan jeg sige i relation til den sidste debat, der har været, at alle tre partier i regeringen virkelig har været inde for at vurdere og afbalancere: Hvad er det, situationen og udviklingen kræver af os, og hvad er det, vi ikke behøver at skride til? Det er den afbalancering, der er udtrykt i lovforslaget.

Det er også bevidst, at der om lovforslaget kan bruges et udtryk, som fru Dorte Bennedsen også brugte, nemlig at det vender den tunge ende opad. Det synes jeg er meget vigtigt at få understreget, at vi altså her prøver at få fat i narkobagmændene og gøre noget ved dem, der tjener de mange penge. Vi vedtog i går et lovforslag vedrørende pushere og handel på gaderne. Nu prøver vi at gå lidt videre. Det synes jeg er meget væsentligt.

Fru Birthe Rønn Hornbech savnede noget i forslaget. Jeg må sige, at anonyme vidner går regeringen ikke ind for. Det var heller ikke i den handlingsplan, der ligger til grund for noget af det arbejde her – det har ikke været foreslået i handlingsplanen. Det mener vi ikke er et forsvareligt skridt at tage, når vi skal afbalancere tingene: retssikkerheden og bekæmpelsen af forbrydelserne.

Spørgsmålet vedrørende agenter er heller ikke medtaget her. Der er lige afsagt en kendelse i landsretten i går, og for nylig er der afsagt en kendelse i Højesteret vedrørende de her problemer. Det vil jeg gerne have lejlighed til at kigge lidt mere på, inden der eventuelt vil komme forslag om præcisering af de regler, ligesom spørgsmålet om aktindsigt også er noget, der er til vurdering bl.a. i Strafferetsplejeudvalget.

Fru Birthe Rønn Hornbech var inde på, måske lidt uberettiget synes jeg, at kritisere og sige, at domstolene er træge. Men jeg vil gerne sige, at vi har forsøgt i det her lovforslag – ligesom med det lovforslag, der blev vedtaget i går – at lave reglerne og præcisere bemærkningerne så meget, at vi kunne være sikre på, at domstolene ville opfatte lovgivningen og bruge de regler, der her bliver fastsat, på den måde, det er tilsluttet.

Fru Margrete Auken var inde på, om der er behov for denne her form for lovgivning, og sætter spørgsmålstegn ved, om der er stigende kriminalitet. Vi ønsker alle sammen, at kriminaliteten falder. Det gør den også for visse kategorier. Men jeg tror, vi må sige, at grovheden i noget af den kriminalitet, der begås, og våben-cirkulationen i samfundet og benyttelsen af våben er helt anderledes omfattende nu, end den har været tidligere, og derfor er det bl.a. berettiget at komme med denne her form for lovgivning.

Fru Margrete Auken var indstillet på at medvirke til lovgivning vedrørende konfiskation, det er jeg glad for. Fru Margrete Auken spurgte så, om det også gjaldt for de nålestribe. Ja, det gælder også for de nålestribe. Vi skal sætte ind over for »white collar crime«, som det kaldes. Det er også derfor, vi har styrket efterforskningssiden væsentligt på det område ved at ansætte flere mennesker i anklagemyndigheden til netop at tage sig af den form for kriminalitet. Jeg er helt enig i, at det også skal med i det samlede billede af kriminalitetsbekæmpelsen, at vi også har den økonomiske kriminalitet med.

Hr. Bjørn Elmquist var inde på de statistiske oplysninger. Og det synes jeg faktisk er vigtigt. Jeg vil gerne sige her, og det har ikke noget direkte med lovforslaget at gøre, men jeg arbejder med at få nedsat et forskningsudvalg i Justitsministeriet og også tilføre det midler og ressourcer, sådan at vi løbende kan få et mere systematisk arbejde med den forskningsmæssige side af denne her problemstilling – kriminalitetsbekæmpelsen i Danmark – som kan give os

alle sammen et endnu bedre grundlag at lave lovgivning på i fremtiden. Og her kommer der så noget materiale frem, der bl.a. kan indgå i et sådant forskningsarbejde. Jeg så gerne, at ministeriet engagerede sig mere i at formulere forskningsopgaver og få gennemført forskningsopgaver for at give os alle sammen et bedre grundlag at lovgive på.

Til fru Jette Gottlieb vil jeg gerne sige tak for støtten til den del af forslaget, som fru Jette Gottlieb kunne støtte, nemlig den ulovlige våbenbesiddelse. Men jeg vil også gerne sige til fru Jette Gottlieb, at jeg er helt enig i, at der skal være klarhed over, hvor grænserne går. Jeg mener faktisk – og så kan man have en diskussion fru Jette Gottlieb og mig imellem om, hvor grænsen skal gå – at lovforslaget er med til at give en større klarhed om, hvor flertallet i Folketinget så mener, at den grænse skal trækkes, hvor den skal gå, så både politi og befolkning er klar over det. Det mener jeg faktisk lovforslaget kan hjælpe til med.

Jeg er selvfølgelig også glad for fru Sonja Albrinks oplysninger, og jeg kan sige, at her mener jeg faktisk, at vi har opfyldt nogle af de ting, som Centrum-Demokraterne har argumenteret for.

Desværre er det jo sådan, at vi må sige, at de problemer, vi har med den meget grove kriminalitet, rockerkriminaliteten bl.a., ikke er klaret. Vi kunne bare se, hvad der skete i Valby i går. Det er ikke overstået med rockerne. Der er kommet fred omkring rockerborgene. Det var et mål i sig selv, som jeg tror befolkningen i Polensgade synes var et godt mål, at der blev mere fredeligt dér, hvor de bor. Men vi var godt klar over, at det kunne flytte rockerproblemerne andre steder hen.

Det er bl.a. derfor, vi har behov for dette her lovforslag, så vi kan give politiet nogle efterforskningsmuligheder for at følge rockerkriminaliteten til dørs, sådan at den forhåbentlig kan forsvinde eller i hvert fald blive væsentligt nedbragt. Derfor har vi fortsat brug for dette her forslag.

Vi mener også, at dette her forslag kan hjælpe os, som jeg tidligere har sagt, til at gå mere efter bagmændene. Jeg mener faktisk, at forslaget også kan leve op til det, der har været talt om i vores tidligere debatter, at vi i politiets arbejde i større udstrækning skal »go for the money« både hos de nålestribe, hos narkobagmændene og hos andre. Det er bl.a. det, lovforslaget lægger op til.

Og så tillægger jeg det umådelig værdi, at vi skærper reglerne vedrørende våbenbesiddelse, skarpladte våben. Jeg tror faktisk, at de skærpselser, vi foreslår, er så stramme, at de vil have en præventiv virkning. Jeg ser gerne, som nogle ordførere har været inde på, at lovforslaget hurtigt bliver behandlet og vedtaget, for vi står faktisk til halsen i rockerproblemer, som episoden i går i Valby også viste.

Margrete Auken (SF):

Jeg må have udtrykt mig meget uhensigtsmæssigt uklart, når ministeren mener, at jeg sådan har sagt god for konfiskationsdelen.

Personligt har jeg sympati for en række af de forslag – jeg nævnte også, at SF tidligere har stillet forslag om det i forbindelse med miljøkriminalitet – men der er mange betænkeligheder ved det, og jeg er altså nødt til at sige, at dem skal vi have gennemlyst og gennemdiskuteret.

Så jeg håber meget, vi ikke får det jaget igennem, for så bliver jeg nødt til at sige nej til det, fordi vi ikke føler, at vi har klarhed over en række sideaspekter. Det vil jeg godt lige sige bare for klarhedens skyld, så ministeren også ved, hvor der i hvert fald i forhold til SF skal laves mere opklaringsarbejde.

Så vil jeg lige også for forståelsens skyld sige, at der er nogle af forslagene, jeg bestemte mener er relevante, meget relevante for den type kriminalitet, vi har nu – stramningen af våbenloven er meget relevant. Jeg mener også, at vidnebeskyttelsestingene er meget relevante i forhold til den kriminalitet, vi har nu.

Jeg mener, at hr. Bjørn Elmquists forudsigelse af, at der nok en gang kommer en vældig international mafia hertil, måske fortjener at blive lidt bedre gennemlyst. Er det hele den hemmelighedshistorie, vi skal bruge til rockerne? Det er det, jeg godt vil vide lidt mere om. Eller er den faktisk møntet på en kriminalitet, vi heldigvis ikke har i Danmark?

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Ministeren henviser til, at der nu er meget klare grænser for, hvad politiet må, og hvad politiet ikke må. Men jeg vil godt komme med et enkelt eksempel; det er jo ikke tilfældigt, at der i retsplejeloven står, at der kræves dommerkendelse for at lave ransagninger. Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvor mange ransagninger der foretages i Danmark, hvor dommerkendelsen bliver givet efterfølgende; så mister det jo en væsentlig del af sin hensigt.

Når man så indfører et begreb som hemmelig ransagning, synes jeg virkelig, det bliver uklart. Hvornår går man ind i en diskussion i retsforstand om, hvorvidt en sådan ransagning har været hensigtsmæssig, hvorvidt den har været nødvendig og har været specielt nødvendig for opklaringen af det, man er i gang med?

Jeg mener ikke, der er tale om, at der bliver klarere og klarere grænser, tværtimod bliver der åbnet en ladeport for, at der kan foretages efterforskningskridt, som i hvert fald på længere sigt kan betyde en betydelig udhuling af retssikkerheden.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg tillader mig at gå ud fra, når fru Margrete Auken siger: denne hemmelighedshistorie, at hun så mener, at det handler om hemmelig ransagning – jeg kan se, fru Margrete Auken nikker – og fru Margrete Auken ville gerne have at vide, om den kunne bruges mod rockerne.

Jeg kan ikke lade være med at tillade mig en lidt spydig bemærkning, for hvis fru Margrete Auken – jeg erkender, at jeg har haft længere tid til at arbejde med det her lovforslag, end fru Margrete Auken har – men hvis hun havde læst det grundigt igennem, ja, det behøver jo ikke engang at være grundigt, så ville hun kunne se, at hemmelig ransagning kun kan bruges, når det drejer sig om § 12 og § 13, det er statens sikkerhed, når det drejer sig om § 191, det er grov narkokriminalitet, og når det drejer sig om § 237, som er manddrab. Så det kan ikke bruges i alle mulige andre sammenhænge, det fremgår meget, meget klart af lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Man er jo altid i fare, når man skal forsikre, at man har læst lovforslaget grundigt, det vil jeg godt sige, for det er stort, og første del, selve lovforslaget, er så indviklet, at det virkelig kræver en helt særlig ekvilibrisme at finde hoved og hale i det. Jeg vil ikke garantere, at jeg har været grundigt igennem alle bemærkningerne, men jeg synes, jeg har været nogle igennem, og det dér har jeg faktisk bemærket. Og spørgsmålet er, om det er egnet f.eks. i spørgsmål om drab; det er den ene side af sagen med de hemmelige ransagninger, altså det spørgsmål kunne man da stille.

Det dér med statens sikkerhed har altså ikke så forfærdelig meget med rockerne at gøre i den

dér sammenhæng. Det er derfor, jeg sætter spørgsmålstegn ved det at åbne op for det, for det er også noget med, at vi åbner op for nogle ting. Og jeg havde også bemærket det dér med, at der skal være en beskikket advokat til stede og alt det dér, det har jeg set, men når man åbner op for det, så er det en hensigtsmæssig måde, det er vældig praktisk for efterforskningen, hvis man kan benytte sig af det, og dér har vi altså set, at ting også er skredet. Det er det, der har været min bekymring i sagen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 65: Forslag til lov om forbud mod omskæring af kvinder.

Af Lene Espersen (KF), Jan Køpke Christensen (FP), Pia Kjærsgaard (DF) og Jacob Haugaard (UP).

(Fremsat 14/11 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Lovforslaget fra Det Konservative Folkeparti, Fremskridtspartiet, Dansk Folkeparti og hr. Jacob Haugaard går ud på, at det i en selvstændig lov fastsættes, at det er strafbart at foretage eller medvirke til omskæring af piger og kvinder. Det foreslås samtidig, at en dansk statsborger eller en i Danmark hjemmehørende person, der i udlandet foretager eller medvirker til

omskæring af piger og kvinder, kan straffes, selv om omskæringen ikke er forbudt i det land, hvor indgrebet er foretaget.

Folketinget har tidligere bl.a. i forbindelse med behandling af beslutningsforslag nr. B 109 i foråret i år drøftet spørgsmålet om straf for omskæring af kvinder og ophævelse af krav om dobbelt strafbarhed i relation til denne forbrydelse. Forslaget blev nedstemt af et flertal i Folketinget.

Omskæring af kvinder er i dag strafbart efter straffelovens § 245, stk. 2, om legemsbeskadigelse. Strafferammen er fængsel i 4 år, under skærpende omstændigheder i 8 år. Det er altså en voldsom forbrydelse, som vi også straffer hårdt. Som jeg tidligere har oplyst, indebærer princippet om dobbelt strafbarhed, at det er en forudsætning for at straffe i Danmark, at handlingen også er strafbar i det land, hvor den er udført.

Princippet om dobbelt strafbarhed er efter min opfattelse et rigtigt princip, der er tænkt som beskyttelse af hvert enkelt lands borgere. Vi har også i Danmark en væsentlig interesse i, at handlinger, som er helt lovlige her i landet, ikke straffes, hvis en af vore medborgere, en dansker, rejser til udlandet. Og skal vi kræve det af andre, så har de selvfølgelig også ønsker til os.

Det kræver derfor en nøje afvejning af fordele og ulemper, hvis man skal gå ind og ophæve et sådant gældende princip på enkelte områder. Når det drejer sig om omskæring af kvinder, tror jeg ikke, der er nogen her i Folketinget, der ikke synes, at sådanne indgreb er forfærdelige overgreb mod den enkelte kvinde, og at de bør bekæmpes. Spørgsmålet er så, hvordan vi gør det bedst muligt, og det er dér, diskussionen efter min mening bør stå.

Det har bl.a., som jeg sagde, sidste gang vi diskuterede det, Sundhedsministeriet haft et udvalg til at se på. Behovet for en lovændring er tvivlsomt. For det første fordi vi i Danmark ikke kender til tilfælde, hvor der har været spørgsmål om at rejse en straffesag. Der er ikke indberetninger til mig om noget tilfælde, hvor det kunne være kommet på tale.

For det andet skal vi være opmærksomme på, at det i sådanne sager typisk vil være barnets forældre, der skal rejses straffesag imod, og det vil ikke gavne barnet, hvis forældrene skal afsone en straf for indgrebet. Hvordan vil forholdet barn-forældre blive, hvis det er barnet, der skal angive forældrene, og de skal i fængsel? Vil det hjælpe barnet i situationen, hvor forbrydelsen er begået? Heldigvis har jeg altså heller ikke eksempler på, at det er sket.